

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2020. május 5. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A minősített adattal visszaélés vétsége miatt *vádlott neve* ellen indított büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék 2019. december 11. napján kihirdetett 5.B.402/2019/17. számú ítéletét *megváltoztatja* az alábbiak szerint:

A bíróság a vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy

a vádlott terhére megállapított bűncselekmény jogszabályi alapja helyesen Btk. 265. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, b) pont 1. fordulat, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés 1. tétel,

a bíróság a kiszabott *szabadságvesztés* végrehajtását tekinti felfüggesztettnek, továbbá

a vádlott a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének, *de legkevesebb három hónapnak* a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A Kecskeméti Törvényszék fenti ítéletével vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki minősített adattal visszaélés vétségében [Btk. 265. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat, b) pont I. fordulat, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés I. fordulat], ezért 4 hónap szabadságvesztésre és 2 év nyomdai gépmester foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg, annak végrehajtását pedig 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének kitöltése utáni napon feltételes szabadságra bocsátható. Mindezeket túlmenően rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést, a vádlott terhére súlyosításért, hosszabb tartamú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett fogház fokozatú szabadságvesztés kiszabása végett.

- [3] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.397/2019/4. számú átiratában a bűnösségi körülmények kiegészítése mellett indítványozta, hogy az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát súlyosítsa, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozatban írtak ellenére nem vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét. Kifejtette, hogy a bűncselekmény jellege a vádlott előzetes mentesítését nem teszi lehetővé, ugyanakkor a korlátozott felülbírálatra tekintettel ez a kérdés nem vizsgálható a másodfokú eljárásban, mivel az előzetes mentesítés nem tartozik a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott esetkörbe.
- [4] A kiszabott - végrehajtásában felfüggesztett - szabadságvesztés súlyosítása érdekében bejelentett ügyészségi fellebbezés alaptalan, továbbá az ítéletábla a fellebbviteli főügyészség átiratában az előzetes mentesítés kapcsán kifejtettekkel sem értett egyet.
- [5] Tekintettel arra, hogy a vádlott terhére szóló fellebbezés bejelentésére a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján került sor, továbbá az elsőfokú bíróság ítélete a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásán alapult, a Be. 590. § (3) és (7) bekezdésére, valamint a Be. 606. § (3) bekezdésére figyelemmel, a másodfokú bíróság az ítéletnek a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését a Be. 590. § (5) bekezdés a)-d) pontjainak alkalmazásával bírálta felül.
- [6] Ennek során megállapította, hogy a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében felsoroltak nem merültek fel, azaz az elsőfokú bíróság nem valósított meg olyan eljárási szabálysértést, amelyre figyelemmel ítéletét hatályon kívül kellene helyezni.
- [7] Nem merült fel olyan körülmény sem, amelyre figyelemmel a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni.
- [8] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, így határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.
- [9] E tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, annak cselekményét is törvényesen minősítette, ugyanakkor a cselekmény jogszabályi alapját nem a Kúria 61/2008. számú BK véleményében foglaltak szerint jelölte meg.
- [10] A BK vélemény 3/a) pontja szerint az elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzataira 1. tétel, 2. tétel, stb. megjelöléssel, az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira pedig 1. fordulat, 2. fordulat, stb. megjelöléssel kell utalni.
- [11] Ennek ellenére a vádlott terhére megállapított bűncselekmény törvényi minősítése során az elsőfokú bíróság az (1) bekezdés a) pontjához és b) pontjához tartozó elkövetési magatartásokat jelölő fordulatokat római számmal, míg a (3) bekezdésben rögzített, az elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzatát egyrészt római számmal, másrészt pedig fordulatként jelölte meg, holott a BK véleményben foglaltakra figyelemmel a vádlott terhére megállapított bűncselekmény jogszabályi alapja helyesen: Btk. 265. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, b) pont 1. fordulat, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés 1. tétel.
- [12] Az ítéletáblának a Be. 606. § (3) bekezdése mellett is lehetősége volt a bűncselekmény jogszabályi alapjának pontosítására, tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítéletnek a váddal egyező törvényi minősítése nem került megváltoztatásra.

- [13] A büntetés kiszabása körében az ítéletábla további súlyosító körülményként értékelte a vádlott terhére, hogy ugyanazon bűncselekmény több elkövetési magatartását is megvalósította, ugyanis az érettségi feladatlapokat nem csak jogosulatlanul megszerezte, hanem jogosulatlan személyek részére hozzáférhetővé is tette (56. BKv III/6. pont).
- [14] A fentiek szerint kiegészített bűnösségi körülményekre figyelemmel nem tévedett a törvényszék, amikor a vádlottat 4 hónap, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett, fogház fokozatú szabadságvesztésre és 2 év nyomdai gépmester foglalkozástól eltiltásra ítélte. Tekintettel a megvalósult bűncselekmény tárgyi súlyára és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre, az ítéletábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés arányos, annak lényeges súlyosítása nem indokolt.
- [15] Észlelte az ítéletábla, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásának elvei vonatkozásában nem hivatkozott a Btk. 80. § (1) bekezdésére, ezért azt pótolta. A törvényszék a szabadságvesztés végrehajtási fokozata vonatkozásában tévesen hivatkozott a Btk. 37. § (2) bekezdés b) pontjára, ugyanis a fogház fokozatról a Btk. 37. § (1) bekezdése rendelkezik, ezért ezt az ítéletábla helyesbítette. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése kapcsán nem hivatkozott a Btk. 85. §-ának (2) bekezdésére (csupán az (1) bekezdésre), holott ezen jogszabályhely határozza meg a próbaidő lehetséges tartamát, ezért a másodfokú bíróság ezen jogszabályi hivatkozást is pótolta.
- [16] Ugyancsak az észlelte az ítéletábla, hogy az elsőfokú bíróság a kiszabott fogházbüntetés végrehajtását függesztette fel próbaidőre, ugyanakkor a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontjában és a Btk. 35. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel ezen büntetési nem helyes megnevezése szabadságvesztés, ezért az ítéletábla a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását tekintette felfüggesztettnek.
- [17] Nem felelt meg teljes mértékben az elsőfokú bíróságnak a feltételes szabadságra bocsátásról szóló rendelkezése sem. A Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja szerint, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap. A jelen ügyben kiszabott 4 hónap szabadságvesztés kétharmada a törvényi minimumként meghatározott három hónapot nem éri el, ezért ilyen esetben az ítélet rendelkező részében fel kell tüntetni, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének, de *legkevesebb három hónapnak* a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, ezért az ítéletábla ezen ítéleti rendelkezést helyesbítette.
- [18] Ahogyan arra a fellebbviteli főügyészség is utalt, az elsőfokú bíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozatban írtak ellenére nem vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét. E körben a fellebbviteli főügyészség rögzítette, hogy álláspontja szerint a vádlott előzetes mentesítése jelen ügyben nem is lenne lehetséges, de ez a kérdés a korlátozott másodfokú felülbírálatra tekintettel nem is vizsgálható, mivel az előzetes mentesítés nem tartozik a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott esetkörbe.
- [19] Az ítéletábla ezen ügyészségi állásponttal nem értett egyet és az előzetes mentesítés vizsgálatát korlátozott felülbírálat esetén is lehetségesnek találta.
- [20] A Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja szerint fellebbezésnek van helye kizárólag a kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés neme és mértéke vagy tartama ellen is. A Be. 590. § (5) bekezdés d) pontja alapján pedig a büntetés kiszabása vagy intézkedés alkalmazása korlátozott felülbírálat esetén

is vizsgálendő.

- [21] A hivatkozott AB határozat viszont az előzetes mentesítés kérdését éppen a büntetéskiszabás részeként kezeli.
- [22] A határozat [51]-[53] bekezdéseiben ugyanis rámutat arra, hogy a büntetés végrehajtásának felfüggesztése a büntetéskiszabás keretei között, a jogalkotó által biztosított kedvezmény. A végrehajtandó szabadságvesztés az elkövetőre nézve nyilvánvalóan súlyosabb büntetés, mint a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés. Ha a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztéssel érintett elítéltek helyzetét, a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények időbeni érvényesülésének szempontjából összevetjük a végrehajtandó szabadságvesztéssel sújtott elítéltek helyzetével, látni kell, hogy a különбözőség alapvető. A végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés vonatkozásában ugyanis a törvény nem állapít meg várakozási időt a törvényi mentesítésig, az a próbaidő leteltének, tehát a büntetés végrehajtása befejezésének napján beáll. Az [59] bekezdésben foglaltak szerint pedig az előzetes mentesítés alkalmazásának objektív feltétele az, hogy az elítéltet a bíróság olyan szabadságvesztéssel sújtsa, amelynek végrehajtását felfüggesztette, szubjektív feltétele pedig a terhelt érdemessége. Az alkotmánybírósági határozat e helyen rámutat arra, hogy a jogszabály nem rögzít az előzetes bírósági mentesítéssel összefüggő eljárási szabályokat, a jogszabálysövegből mindössze az következik, hogy az előzetes bírósági mentesítés tárgyában a döntést az a bíróság hozza meg, amely a büntetőjogi felelősség kérdésében is ítélezik, továbbá, hogy a döntéshozatalnak az ítélethozattal egyidőre kell esnie, nem követheti az ítélet kihirdetését. Nem ad ugyanakkor a jogszabály semmiféle iránymutatást arra vonatkozóan, hogy az előzetes bírósági mentesítés tárgyában a bírói döntéshozatalt ki, mikor, milyen eljárási rendben kezdeményezheti. A (rég) Be. XVIII. Fejezet II. Címében, - amely taxatív felsorolta azokat az egyes különleges eljárásokat, amelyek a büntetőeljárás jogerős befejezése után a törvény szerint lefolytathatók - nem volt olyan eljárás, amelyben az előzetes mentesítés alkalmazható lett volna. Megjegyzi az ítélet táblája, hogy a hatályos Be. (2017. évi XC. törvény) 671. §-ában felsorolt, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező eljárások között sem szerepel olyan, amely az előzetes mentesítésre vonatkozna. Az AB határozat [67] bekezdésben foglaltak szerint így a jogalkotó sem a büntető, sem a büntetőeljárási törvényben nem határozott meg a kedvezménnyel kapcsolatban eljárási szabályokat.
- [23] A határozat [72] bekezdésben éppen ezért az alkotmánybíróság arra is rámutat, hogy a Btk. 102. § (1) bekezdése kapcsán, a jogalkalmazásban tapasztalt bizonytalanságok megkérdőjelezhetővé teszik, hogy a terhelt tud-e élni e kedvezmény odaítélésének lehetőségével, amelyet pedig a jogalkotó a büntető törvényben biztosít számára. A szabályozás ilyen hiányosságai miatt a terhelt olyan helyzetbe kerül, amelyben kétséges, hogy az eljárás tisztességes jellegét biztosító garanciák köre, azok közül különösen a bírósághoz fordulás joga érvényesülhet.
- [24] A határozat [73] és [74] bekezdéseiben az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a Btk. hivatkozott rendelkezésének létezik olyan értelmezése, amely iránymutatásul szolgálhat a jogalkalmazás számára, és amely által a támadott rendelkezés és az Alaptörvény összhangja biztosítható. Abban az esetben ugyanis, ha a bíró a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét és arról az ítéletben rendelkezik, kizárható mindazon bizonytalanságok érvényesülése, amelyeket az Alkotmánybíróság fentebb feltárt. Ilyen módon kiszámíthatóvá válik a jogalkalmazás és biztosítható a tisztességgel eljárással összefüggő garanciák érvényesülése. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény a Btk. 102. § (1) bekezdése alkalmazásánál, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén

hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében rendelkezzen.

- [25] A fent kifejtettek alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság az előzetes mentesítés kérdéskörét szorosan a büntetéskiszabás részeként értelmezi, arra is figyelemmel, hogy az előzetes mentesítés a jogerős ügydöntő határozat meghozatala után már nem pótolható. Mindezekből következően az ítélet tábla akként foglalt állást, hogy a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontjában szabályozott esetkörbe az előzetes mentesítés lehetőségének vizsgálata is beletartozik, ezért ezt a vizsgálatot el is elvégezte.
- [26] Ennek során megállapította, hogy a vádlott sem a vád tárgyát képező bűncselekmény elkövetése előtt, sem azóta a törvénnyel nem került összeütközésbe, a bűncselekmény elkövetését már a nyomozás során beismerte, tettén megbánta, továbbá 3 kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Ilyen körülmények mellett az ítélet tábla úgy ítélte meg, hogy a vádlott számára a büntetés célján túlmutató, méltánytalan hátrányt jelentene az, ha a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól csak a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje leteltének napján, azaz 2022. május 4. napján mentesülne. Ezért a Btk. 102. § (1) bekezdésére figyelemmel a vádlottat - mivel arra érdemesnek találta - előzetes mentesítésben részesítette.
- [27] A fent kifejtettek figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig - a korábban részletezett helyesbítésekkel - a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [28] Észlelte az ítélet tábla, hogy a törvényszék tévesen hivatkozott a Be. 562. §-ának (1) bekezdésére, az ugyanis arra az esetre vonatkozik, ha az ügydöntő határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést. Mivel jelen esetben nem erről volt szó, így az ítélet rövidített indokolását - a törvényszék által is megjelölt - a Be. 562. §-ának (4) bekezdése tette lehetővé, ezért az (1) bekezdésre történt hivatkozást az ítélet tábla mellőzte.
- [29] Az ítélettel szemben a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.

, 2020. május 5.

dr. Joó Attila s. k.
a tanács elnöke

dr. Kiss Dániel s. k. . Katona Dorottya s. k.
előadó bíró bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.III.97/2020/8. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 5.B.402/2019/17. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2020. május 5.

dr. Joó Attila s. k.
a tanács elnöke

